

ledaren

Finansiella muskler mot lynnigt extremväder

Ar 2018 kommer definitivt att läggas till historien som ett växtodlingsår man minns för dess eländighet. Svarta rubriker förmedlade i sommarhettan med budskapet att det är kris för bönderna, samtidigt som sollarande semesterfirare njöt av värmen. Jag tror att engagemanget för vår näring nog aldrig i modern historia har varit större, med välvilliga människor som ställde upp med gräsytor för foderskörd som skulle kunna användas till djurfoder. Många var de som gjorde heroiska insatser i skogsbränderna, inte minst våra yrkesbröder med vattenfyllda gödseltunnor. Listan kan göras lång på viljeyttringar om att vara till nytta när kriser kommer. Det är hoppgivande.

Låt oss nu som bransch ta vara på detta engagemang. Det får inte bli en attityd att det är synd om oss, för så är det inte. Vi är företagare av fri vilja och beredda att tackla de risker det innebär. År 2018 var extremt ur temperatursynpunkt, men torrt och eländigt har det varit också tidigare. Det stora problemet 2018 är att branschen varit tillbakapressad ekonomiskt under en längre tid med produktionskatter på insatsvaror och ett allmänt kärvt företagsklimat med dålig myndighetsutövning. I förlängningen får det resultatet att inga reserver finns, för att parera svåra år oavsett typ av lantbruksföretag. Vi har haft kriser i snart varenda produktionsgren: mjölkkras, griskris etc. Vid dessa kriser har det utverkats olika typer av stödpaket och denna gång med hjälp av valår utverkades ett krispaket om 1,22 miljarder kronor. Men krispaketet kan inte vara rätt metod. Rätt vore i stället att ge oss spelregler och villkor som stärker branschen långsiktigt. Vi måste kunna bygga upp finansiella muskler som står emot marknadens fluktuationer, lynnigt extremväder och förändringar av klimatet.

Det kommer att bli kärvt ekonomiskt för många flera år efter denna sommar 2018. Slitsamt naturligtvis, men vi måste också dra nytta och lärdom av torksommarerna. Vad kan göras ännu bättre på din gård med årets erfarenhet i bagaget? Detta är emellertid inte en kris enkom för lantbruket – det är en kris för hela samhället som måste lyfta blicken. Det är inte självklart att lägre inhemska volymer går att täcka med import när det även varit torrt i stora delar av Europa. Det kommer att bli kostsamt att ersätta uteblivna volymer om de ens finns. Det är dags att börja värdera den inhemska produktionen högre och ge konkreta svar på hur vi kan öka vår egen produktion. Om maktthavare och beslutsfattare haft svårt att ta till sig detta tidigare, kommer det 2018 att bli tydligt att något måste göras för att öka produktion, självförsörjning och beredskap. De tongångarna hör jag nu och i så fall har torkan 2018 åtminstone lett till något positivt.

Positivt är också den fina jordstruktur på lerjordar som torkan 2018 medförde och många har utnyttjat situationen till att så höstraps. En bit över 100 tusen hektar höstraps har etablerats. Det indikerar framtidstro i våra led och nu blickar vi framåt mot 2019!

Lars-Johan Merin
Ordf. Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare
Tel. 0706-74 71 65

frötidning Svensk

Facktidskrift för frö- och oljeväxtodlare, rådgivare och andra inom frö- och oljeväxtbranschen
Sedan 1932 organ för odling av oljeväxter, fröer och utsäden, frökontroll och fröhandel.

Ansvarig utgivare
Anneli Kihlstrand,
Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare

Telefon/fax
Tel 040-46 20 80

Produktion
LIME AB
Tejarps Gård,
233 76 Klågerup
Tel: 040-40 86 80
www.lime.nu

Tryck
Norra Skåne Offset,
Klippan

Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare
Box 96, 230 53 Alnarp
info@svenskraps.se
www.svenskraps.se

Redaktörer
Jens Blomquist
Tel: 0730-860 440
jens@agraria.se

Layout
Charlotta Behrens

Prenumeration 6 nr/år
Inom Sverige 350:-
Övriga Europa 410:-
Övriga världen 450:-
moms tillkommer

Svensk
raps

Besöksadress
Elevenborgsv. 4, Alnarp

Hans Jonsson
Tel: 0708-48 52 05
hans@cumulusinfo.se
www.cumulusinfo.se

Annonsbokning
Göran Månsson
goran@lime.nu

ISSN
0346-2099